

21.....1931г.

354

353

Разослано
Нар. осв. члвд. та губ. осв.
Нар. осв. та губ. осв.
Оренбург

ПОЛІТИЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ № 4
Українського Пресово го Бюра

де які короткі відомості про український
визвольний державницький рух.

Минувши на. Перші історичні документальні
відомості про свою власну державу з українського на-
роду сягають віку IX по Христі.

З тих пір український народ то втрачав Її то зно-
ву визискував. До початків великої світової війни
року 1914 український народ своєї незадежної держави
не посідав, хоч на то, що він ЇЇ колись мав і мусить
знову здобути, на забував.

Рік 1917. Жпадок цару в цілій Росії по весні
року 1917 розірвав юридично правний зв'язок України
та Росії з року 1654. Він не яскравше підкреслив
фактичне колоніяльне пригноблене становище України в
Росії і уповноважнів Україну упоминатися за свої
потоптані Росією права державно-поневоленого народу
з ім'я яких крівавилося вже чотири рокі людство, а ра-
зом з ним і Україна. Про ці свої права і про свою во-
лю " самим творити своє життя" провід української на-
ції і сама нація заняли прилюдно декілька разів на
різних нарадах, зїздах та конгресах як цивільної так
і військової своєї людності, з перших же днів березня
місяца року 1917.

17/20.111.1917/. І ця воля і єдність українська реалізувалася першим українським парламентом Української Центральної Радою що повстала 7/20 березня року 1917.

Почуття радості з яким український народ зустрічав відродження своєї державності, допомогло Українській державній раді заховувати і налагоджувати на місцях державний лад та порядок, оберігати край свій від анархії, що потім розливалась з Росії.

Погоджуючи з великою обережністю й сумліною свідомістю всієї відповідальності своєї яко державного проводу, національно-державні ідеали ареволюціонізованого народу українського з тодішньою дійсністю на теренах б. Росії і в цілім світі. Українська Центральна Рада синтез з вже пройденого нею і українським народом та імпульс до творчого дальнього фіксувала в своїх державних актах -Універсалах.

У НІ ВЕРСА ЛИ: 1 Універсал 10/23 червня
року 1917.

2 Універсал 3/16 липня ро-
ку 1917.

3 Універсал 7/20 листопаду
року 1917

4 Універсал 9/22 січня року
1917.

Таким чином де facto, політично, морально, матеріально новітня українська відроджена державність повста-ла вже 7/20 березня року 1917 разом з Центральною Ра-

дою, і вже у всяких разі з часу iІ Універсалу.

Однак з боку правного, з точки погляду вимог державознанства й теорії конституційного права, формально де юре цим вимогам про точну дату постання Української незалежної держави в формі Української Народної республіки задовільняє цілковите IV Універсал від 9/22 січня року 1918. Цим Універсалом Український народ сам проголосив свою державну незалежність на своїй землі, сказавши: "Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною вільною, сувереною Державою Українського народу."

І одночасно з цим був визнаний як народ державний і міжнародним світом. Правда визнання історичного і природного права України на свою самостійну державу, так би мовити, легалізацію своєї революції з боку Франції та Англії, за іх першим і власним почином, де факто Україна мала вже до IV Універсалу, а саме з боку Англії 19.X.1917, з боку Франції 3/1. 1918.

Визнання України Світом. Далі Українську державу визнали де юре: Німеччина, Австро-Угорщина, Болгарія, Турція 9/11 1918., РСРФР -4.XII. 1917 та 2.II.1918., Фінляндія року 1918, Латвія 25.II. 1920, Литва, Естонія, Польща 21.IV.1920. Аргентина року 1921. Де факто 3^і"єднані державі Північної Америки 10.III.1920. Офіційне представництво Українське було і в Румунії. Що держава Українська в формі У.Н.Р. на-

віть і на сьогодні, більш ніж по 10 роках панування большевіків на Україні - уявляється і є бажаною цівілізованому світові як база правопорядку і економічного відродження та як чинник політичної рівноваги світу проти червоної Москви, свідчить і піднесення справи незалежності України в Американському сенаті / сенатор Копелянд/ в році 1929.

ГЕТЬМАНА Т. / рік 1918/29/1^у-14/27/XII.
Відродженна Українська державність ф формі І.Н.Р.
29 квітня року 1918 за допомогою багнетів окупаційної німецької армії була здушена. Перший Український народний парламент - Українську Центральну Раду було розігнано, а на зміну їй поставлено Гетьмана Скоропадського.

Господарювання Німецької та австроугорської окупантійних армій та протиукраїнська політика національна і соціальна Гетьмана, яку він завершив проголошенням федерації України з Росією, викликали повстання українського народу проти чужинців - окупантів і проти на-кінутої Україні їх мілітарної силою з природи і суті своєї чужої українському народові влади Скоропадського, яко гетьмана.

Директорія 14/27 грудня року 1918 гетьманат упав і становище на Україні опанувала Директорія що організувала і провалила повстанням українського народу проти Гетьмана. Вона була виділена для цього українським демократичними та соціалістичними кодами

об'єднаними в Українському Національному Союзі.

Трудовий Конгрес. Трудовий конгрес - другий народний Український парламент цієї доби української національно державної революції ^{28 січня} ~~9 лютого~~ року 1919 визнав за кінецьне для Української державності скріплення на Україні демократичного ладу, побудованого на всенароднім голосуванні, заявив про свою волю до приязних відносин з усіма народами, що респектують державну незалежність України та схвалив провід Директорії в визвольній боротьбі Українського народу.

З огляду на небезпечний військовий час - друга навала Червоної Москви на Україну, він передав Директорії верховну владу та право видавати закони для обох оні Української Народної Республіки і призначати виконавчу владу, що відповідає перед Директорією.

Цим і рештою своїх постанов Трудовий Конгрес навязав в своїй істоті і діяльності до визвольних ідеалів і традицій першого українського всенародного революційного парламенту - Української Центральної Ради, передавши її і свою державну спадщину Директорії У.Н.Р., до тих пір, коли він знову зможе зібратися в спокійних умовах на звільненій Україні.

Боротьба Українського народу під проводом Директорії в московській наваді тривала цілий 1919 рік з перемінним військовим успіхом. Відсутність всякої

найменчої допомоги матеріальної та моральної з боку держав світу, пошесні эпідемії, брак ліків, одягу, взуття, та передчасни холода здесяткували армію У.Н.Р. а наступ білих Росіян-Деникина з нівдня, большевіки зі сходу й півночи та непевність за своє запілля з заходу, цілковита відрізаність і ізольованість від світу не давали ніякої зможи і тій невеличкій армії український закріпитись на якісь одним місці хоч би для перепочину.

6/19 грудня 1919 року все те нечислене незачеплене тифом, що здужало ще носити зброю, вибуло як армія У.Н.Р. в запілля білих та червоних москалів для боротьби з ними за незалежність України недоризючи однак звязку з урядом У.Н.Р. і Директорієм, що відіїхали на захід.

15/28 листопаду року 1919 Директорія що в той час фактично складалася з трьох членів, добровільно, в інтересах доцільності передала свої уповноваження й верховні функції Голові Директорії й головному Отаману зі Армії У.Н.Р. Симонові Петлюрі, що став таким чином одноособово сувереном української держави й спадкоємцем по ділох парляментах Української Народної Республіки.

Договір з Польщею. / 21.1У - 1920 /. Невгаваюча боротьба Українського народу проти білих і червоних москалів - окупантів у вигляді повстань, які сприяли і успіхам Армії У.Н.Р. під час ії рейду в зимі року 1919, а тому і цілком природні надії на можливисть

близького скинення чужинців, головне ж саме факт існування уряду У.Н.Р. і суверена - Голови директорії і вождя армії Української вимагав продовження збройних змагань за визволення окуваної держави і проводу в ній та допомоги своєму народові, крім того розуміння червоної небезпеки не лише для України, але і для всього житнього укладу Європи та ії культури, нарешті брак України відповідніх до потреб організованої збройної боротьби засобів мілітарно-технічних подиктували разом конечну необхідність договірних укладів з державами заходу і перш за все з найближчими і безпосередніми сусідами: Польщею та Румунією.

Конкретним вислідом цього був договір 21 квітня року 1920 Річи Посполітої Польської з Українською Народною Республікою, державні західні кордоні якої згідно договору обговорювали дипломатичну і мілітарну допомогу Польської держави державі Українській в ії боротьбі з Москвою.

П Е Р Е С П Р А В И з Р У М У Н I Е Ю. 1919-1920

Добросусідські і договірні стосунки У.Н.Р. шукала з державами заходу і раніше. Так в липні року 1919 представник уряду У.Н.Р. в Румунії проф. ~~Макіевич~~ виступав до Румунського уряду декларацію підкреслюючи, що український народ бореться за своє визволення і вважає кордони своєї держави з добросусідською державою Румунською по річці Дністру. Цю декларацію свого представника Український уряд тоді ратифікував.

I на цім же стоїть і цині уряд У.Н.Р.

Року 1920 та^ж було бажання в Ікр.Уряду й веліся навіть пертрактації про союз з Румунією. На жаль не сталося так, як бажалося Урядові У.Н.Р. Але і румунські кола відносилися прихільно до спроб Українського Уряду.

Е м і г р а ц і я. р.1920. В жовтні року 1920 Польща і Росія завісили збройні чини поміж собої. Пізніше дійшло між ними двома до Рижського миру. Уряд У.Н.Р. разом з своєю армією, здані на власні сили на незначнім виснаженім вже попередніми воєнними подіями, клало своєї землі, улягти переважаючи збройними силами большевиків, що після перемирря з Польщею мали сили, звільнені цим на фронті протягом в 1000 кілометрів.

В жорстких боях армія У.Н.Р. обороняла ще протягом 1/2 місяців своєї землі і з боями ж і опустила її 21.XI 1920, переходячи разом з своїм урядом на еміграцію, переважно до Польщі, а також і до Румунії.

Уряд У.Н.Р. і на еміграції ні на хвилинку не відвертав своєї уваги від змагань свого народу на окупованій Україні. Він зробив все що було в його силах для пошуку для цих змагань зрозуміння, узnanня й міжнародньої допомоги.

П о в с т а н н я року 1921 / листопад/. Тому цілком послідовим з обовязку - - Уряду й поневоленого становища народу Українського виплигаючи були ініціатива й організація Урядом У.Н.Р. збройного повстання

проти Москви, що припало на листопад в році 1931 . Еміграційний рух з України до країн заходу як поодинчі так і групами не уставав й досі він триває. Всі ці стікачи разом з армією і державним апаратом що залишили рідну землю під проводом Уряду У.Н.Р., складають політичну Українську еміграцію, що з під проводу У.Н.Р. не виходить, за незначними винятками. Як Уряд У.Н.Р. так і ця політична Українська еміграція за перший і конечний стимул своїх політичних аспірацій вважають імператив:- незалежна Українська держава на звільненії з під Москви українських землях.

Українські меншості в інших державах Західу. Українське питання в різних державах Західної Європи і інших країн світу Уряд У.Н.Р. вважає справою місцевою, вислідом змагань самих Українців та внутрішньою тих держав де українці замешкують по-за матірним пнєм. Це справа Українських меншостей. І тому уряд У.Н.Р. і вся еміграція Українська з під його проводу не брала і не бере на себе репрезентацію українських меншостей і у внутрішні справи сусідніх держав не втручається. Згадує однак про українські меншості на міжнародному полі, грунтуючись тільки на міжнародних правних умовах, які дозволяють обмірювати справи меншостей в різних державах.

Рада Республіки. рік 1921. Директорія У.Н.Р.
верховна українська влада, і ястислай

колектив ще в році 1919, і як суворен в одній особі Голови Директорії і Головного Отамана армії У.Н.Р. кінця 1919 та в році 1920, помимо відповідні ій побажань з боку Українського трудового конгресу скликати його при перший же можливості на рідних вихволнених землях, сама завжди відчувала обмежену потребу мати контролюючий дорадчий і співодержаво-творчий представницький орган у вигляді хоч би передконгресу, передпарламенту, щоб лекше змагатися з трудношами й скомплікованістю творення української держави.

Та неспокій рухливих збройних подій на самій Україні не спріяла ані відповідному численому складу, ані необхідній спокійній праці такого представницького органу українського народу, або хоч тільки ширших кол українського громадянства, в збройну боротьбу безпосередньо втігнутого.

Тому на еміграції / Таріїв-Польша/, ідучи до здійснення своїх намірів ще з рідних земель, Голова Директорії покликав до життя в році 1921 Раду Республіки, згідно зі відповідного закону, яко Український передпарламент на чужині, де були застулені всі українські партії тогочасні, що стояли на грунті української державної незалежності, та інши організації українські громадських кол і груп, а також і досвідчені в галузях державного будівництва фахови вищих кваліфікацій, одиниці. Однак полішена на свої власні сили і засоби українська емігра-

ція, в тому числі і Рада Республіки, не встояли проти загрозливих зліднів матеріальних, і, не маючи організованої допомоги й підпори змушені були поодинчо, індивідуально пошукувати забезпечення свого існування. А весь світ і особливо ті держави, де українська еміграція тоді первісно перебувала, сами заликовували свої власні повоєнні рани та питання сходу і України не могли брати за негайно актуальні. І оому знайти забезпечення існуванню було тяжко.

Такий стан не сприяв теж творчості Ради Республіки. І вона поволі припинила свою діяльність. Члени її змущені були роз"іхатися по різних місцях і навіть державах. Армія У.Н.Р. теж після інтернування по тaborах, за згодою Уряду стала роз"іздитися то на працю то по науці, особливо до високих шкіл: Польщі, Чехословаччини, Франції Бельгії, Німеччини.

Уряд У.Н.Р. за життя С.Петлюри. На варті української державності остали тільки Голова Директорії і Головний Отаман армії У.Н.Р. С.Петлюра та Уряд У.Н.Р.

В найтяжких, в найнеможливіших до помислення обставинах, як для української справи взагалі, так і для себе особисто, вони прapor Української незалежної державності не скилили. Вони його удержали.

"Закон про тимчасове Верховне Управління та порядок Законодавства в У.Н.Р." 12.XI.1920р. Як з огляду на неспокійні і навіть загрозливі і для Голови

Держави тодішні воєни обставини, а головне в наслідок необхідних і перших вимог конституції всякої держави Голова Директорії і Головний Отаман Армії У.Н.Р. С.Петлюра, яко суверен Української держави й вождь народу ~~Українського~~ його боротьби за волю, затвердив 12 листопаду року 1920 закон, вироблений Радою Мін_стрів У.Н.Р. про заступництво Голови Держави на випадок його хвороби або нечинності. Згідно цього закону заступником Голови Директорії і Головного Отаману Армії У.Н.Р. по С.Петлюрі в тодішніх і пізніших фактичних эміграційних обставинах Премер Ради Мін_стрів Уряду У.Н.Р.

Уряд У.Н.Р. по смерти С.Петлюри. На час трагічної смерти С.Петлюри в Парижі, Премером Уряду У.Н.Р. був Андрій Лівицький, який і став згідно попереднього конституційного закону заступником С.Петлюри яко Голови Директорії та Головним Отаманом ~~Хрещатої~~ Армії У.Н.Р.

Як заступник Голови Директорії так і Уряд У.Н.Р. залишаються і провадять свою працю для здобуття волі Українському народові і його незалежності держави на тих правних конституційних і традіційно-визвольних революційних засадах, які складали і по змісту і по формі концепцію У.Н.Р. в ії бутність на рідній ще землі, а потім і на еміграції під проводом вождя Нації Української С.Петлюри, яким його визнали по його смерти навіть і не завжди згідні з ним за його життя відлами української державницької думки.

Організація еміграції. Втративши свого провідника, українська політична еміграція відчула наглу потребу ще більшої злютованості й зорганізованості, щоб гідно й інтенсівніше допомогти Урядові У.Н.Р. на еміграції донести спадщину по Небіжчикові на рідну визволену землю.

Ця організація, що і не переставала внутрішньо існувати з самих початків влаштування еміграції на працю по різних країнах Європи, зі смертю С.Петлюри тільки яскравиш і формальніш на зв'єрх успуклилась, набрала конкретніших, стисліших форм та глибше усвідомленої тепер потреби самоорганізації та дружності.

Цей організаційний період на місцях тривав три роки і завершився конференцією української політичної еміграції в Празі на Чехах 25-26 Червня року 1929, на який були заступлені такі осередки еміграції У.Н.Р. в різних країнах.

Осередки еміграції У.Н.Р.

- 1/ Український Центральний комітет в Польщі - Варшава, що об'єднує 15.000 Українських політичних емігрантів.
- 2/ Український допоміговий комітет в Румунії - Букарешт - 3.000.
- 3/ Генеральна Рада Співзу Українських еміграційних організацій у Франції - Париж..... 1.500.
- 4/ Українське об'єднання в ЧСР. - Прага 1.500, переважно інтелегенція.
- 5/ Українська Громада в Болгарії - Софія..... 300
- 6/ Українська Громада в Югославії - Білгород....

7/ Українська Громада в Туреччині - Царгород.....

Але по за цими цифрами організованої еміграції переважає ще значна відсотково кількість / за виключенням Польщі і Румунії/ українських політичних емігрантів, що ім непомірно тяжка фізична праця, та розкиданість не дають змоги формально числитись в списках повищих організацій і брати активну участь в їх житті й діяльності. Однак моральне відчуття своєї спільноти з цими організаціями та схвалення іх організаційних напрямків і заслуг з боку цих розгорощених емігрантів добровільно-беззастережне.

Українська Головна Еміграційна Рада. Конференція української політичної еміграції року 1929 вилонила спільний всій української політичної еміграції, що стоїть на засадах У.Н.Р. репрезентативний орган - Українську Головну Еміграційну Раду, до компетенції якої, між іншим відноситься:

- 1/ Репрезентація об'єднаної української еміграції перед, Лігой Наций, перед Урядами і урядовими органами чужоземних держав та перед різними організаціями і приватними, міжнародними, національними установами та організаціями правних матеріальних, культурно-освітніх справ та потреб загального добробуту української еміграції.
- 2/ переведення іменем української еміграції, спільної акції на міжнародному терені по справах загально національних та пропаганди української національної державної ідеї.

На чолі Ради стоїть професор О. Шульгин - в Парижі.

Програмові та статутарні вимоги Української Головної Еміграційної Ради було досить інтенсивно й помітно здійснювано за остані два роки, як на форумі Ліги Націй в Женеві, так і на форумі прихільників Т-ва Ліги Націй, українська секція якої має декілько порівнюючи досить давно вже заснованих, філій по українських еміграційних осередках і різних країнах Європи.

Праця Уряду У.Н.Р. на Україні
Що до праці на самій Україні, то є вона прерогативою й зосереджена в інтересах зрозумілої доцільності й корисності в руках Уряду У.Н.Р.

Допомога держав в Заходу український емігрантів. Актуальність самої по собі української проблемі, активність української політичної еміграції та зростаюча загроза від червоної небезпеки на сході Європи не могли не вказати державам Європейским після того, як вони впорядкувалися з своїми справами власними, що в Їхнім власнім державнім інтересі лежить те, чи інше інне відношення до української проблеми, а тому і конкретне ставлення до носіїв ії у себе в гостині - української політичної еміграції.

Наслідком такого заінтересовання виникла моральна і матеріальна допомога з боку різних держав український політичний еміграції. Допомога та сама ріжноманітна,

369

але найпомітніше вона завершується в цінних здобутках
огнищах духової й матеріальної української національної
культури на чужині, / що непокоїть і московських большевіків на Україні: "Українська еміграція творить національну
буржуазну культуру" / Каганович на з"їзді Рад на Україні /
а саме в тих середніх та високих школах та наукових
інститутах і таєрствах, що повстали за дружньою й приязненою
допомогою Урядів в країнах ріжніх народів.

Українськи високі і середні
школи на еміграції. НА Чехословаччині:

1/ Український університет у Празі існує з 23.X.1921 року
в ньому на 1.1 1931 р. захистили авторат 82 особи / 28
філософів, 54 правник ів/:

2/ Українська Господарська Академія в Подебрадах існує
з 22.V.1922 р. На 1.1 1931 р. в ній захистили інженери
426 осіб / 94 агрономі, 75 лісові, 42 хемії, 87 гідро-
технії, 123 економіни/:

3/ Український вищий Педагогичний інститут ім. Драгоманова
в Празі існує з лютого року 1923, який на 1.1 1931 р.
скінчило 74 особи, в тім числі 22 доктори / 27 історики
і соціологи, 11 література, 6 математики, 23 природничі на-
уки, 7 музика./.

4/ Українська містецька академічна студія в Празі.

5/ Український Соціологічний інститут в Празі.

6/ Українська реформована 8 класова реальна гімназія в
Жевницях коло Праги.

7/ На високих школах Чехословаччині в Празі, Брю, Пшіюрами, Братиславі на стипендії чесько українського допомогового комітету від Чехословацької держави одержали дипломи докторськи й інженерські з різних фахів на 10.11.1931 українців емігрантів 1060 осіб.

Всього на початок року 1931 одержали дипломи високих шкіл 1642 особі з галузі 27 фахів та спеціальностей.

Професура в жовтні 1926 року відбула перший український науковий з"їзд у Празі. На грудень 1931 року предбачається другий український науковий з"їзд у Празі.

В німеччині існує з року 1926 Український науковий інститут в Берліні. З 1930 вже фактично провадить наукову роботу Український науковий інститут в Варшаві - Польща.

В таборі Української політичної еміграції, коло міст Каліш - Польша, існує вже 10 років українська гімназія ім. Тараса Шевченка.

У Франції в Парижі існує франко-українське товариство "що має на меті вивчати Україну за всіма її проблемами як в минулому так і в сучасному.

Стоянки У.Н.Р. з іншими поневоленими націями. Традіційні симпатії Українського народу до боротьби Кавказьких народів за своє визволення живуть в народі українським не від 1917 року. Вони досить давні. І знає про кавказьки гори український народ перш за все з творів свого пророка генія нації української Т.Шевченка, з його "Кавказу" такого дія-

ментрального протилежного своїм змістом і настроєм до "Кавказу" ж Пушкінового.

В Осені / вересень/ року 1917 чільним державним діячам нововідродженої держави української не лише цей традіційний сантимент подиктував ініціативу з"їзду у вільному Київі всіх народів, що поневолені були національно-державно російським царем. На нім були заступлені: Грузини, Естонці, Латиши, Іди, Літовці, Білоруси, Татари, Донськи казаки, Буряти.

Цього вимагала перш за все свідомість своєї спільної минувшини, а ще більш і спільного майбутнього, та якийсь інститований остаток вже тоді у всіх, що це майбутнє, не дивлячись на радісну, політичну весну народів б.Росії, все ж не заповідається рожевим для визволених народів, а загрожене московським колосом й його цілості, без огляду на політичні ріжгници його проводів - того що вже впав і що його потім змінив чи ще мав змінити.

Дійсність ці інститовани побоювання як це можна сумніше виправдала. Народи б.Росії на схід від України і Кавказ разом з Україною поневолені остали червоною Москвою політика якої що до них скерована без перебільшень на фізичне просто винищення не кажучи вже про духовий росклад і отруту.

Така фатальна спільна доля народів Кавказу і України єднає їх без огляду на рівень свідомости чи інтелегенції окремих одиниць і разом противоставить їх москалеві наців і на Соловках та по інших численних каторгах цього

372

царства крізьвого терору й смертельного жаху, що погли-
ште за собою середньовічне Дантове пекло.

Тому й не дивно, що спільність долі своїх народів під окупантом викликає сердечну приязнь і дружні стосунки української політичної еміграції і Уряду У.Н.Р. з еміграціями і національними Урядами Грузії, Азербайджану, Горців Кавказу, Татар, Ідель-Уралу, народів Туркестану. Конкретним виразом цієї прияхні є спільна їх організація "Прометеї", так би мовити "Прометеївська Антанта" цих народів з філіями в Парижі та Варшаві. Пресовим органом "Прометея" є місячник тієї ж назви. Виходить він в Парижі та має на меті висвітлити спільне минуле цих народів і підготувати щасливо вільне майбутнє одночасно і поруч з самостійною Україною.

С т о с у н к и У.Н.Р. до Т у р ц і І. З Турцією своєю південою сусідкою на Чорнім Морі, У.Н.Р. праугне поновити свої добросусідські відношення, що вже мали приклад за часів Гетьманів Українських. Дорошенка, Петра і Орлика, і основою яких має бути на майбутнє вільне володіннякої держави своїми морськими берегами здовж Чорного Моря. - - - - - та спільна оборона проти вікового колоса окупанта України й Кавказу та вічної загрози Турції на Чорному Морі - Москви.

У.Н.Р. і "Зелена Україна". Уряд У.Н.Р. яко Уряд держави Метрополії, не забуває й уважно турботливо стежить за долею і станом тих територій, що

543

український народ масово ще в рамках б.Росії сколо-
нізував і за собою іх затримав та спромігся навіть на
них створити свою власну державність на звір державно-
го устрою свого Матірного дня - Великої України.

Такою була і є "Зелена Україна", як сама східня українська земля. Займає вона 950.000 кв. кілометрів простору 31.300.000 населення. Серед нього від 64% до 80% українців. І положена вона в сусідстві з Кореєю Манджурією.

Державна незалежність "Зеленої України" так само і одночасно майже з Метрополією своєю здушена була окупаційною московською навалою. І тому Уряд У.Н.Р. як Суверен Метропольських Українських земель разом з їх колоніями, на форумі міжнародньому, і перш за все в порузумінні з найближчою і безпосередньою культурною сусідкою Зеленої України Великою Державою Далекого Сходу - Японією, відстоює на Зеленій Україні свої і совії держави - колонії інтереси.

Відлами від еміграції У.Н.Р. Але і внутрішнє життя української еміграції не було спокійне, не стояло на однім місці. В ньому відбувалися різні зміни. Викликала їх на еміграційні порівнюючи дозвіллі в осередках скupчення еміграційної інтелігенції, перш за все програма збройної боротьби за українську державність. В відціль і натуральні взаємодорікання і взаємообвінувачення окремих ідеологічних груп на підставі і під кутом погляду перш за все своїх власних програм і тактики. Та на сьогодня вже можна сказат

22

що всі найефективніші процеси політично-соціальної діференціації української національно державницької еміграції закінчилися. Вже всі ріжноманітні грані єдиного цілого протимосковського і противолодівського фронту в ~~боротьби~~ війні 1917-20 років себе заявили і викристились. Процес цей в перші роки еміграції був досить бурхливий, динамічно пристрастний. Тепер лише відстюється сястатичне взаємоупередження. Іноді слідні зачатки перегруповань і навіть деяких комбінаційних асобіяцій по іншому, але без сутьової новизни.

I хоч цей процес ідеологічного зріжничковання надшербів масівність первісної української еміграції, однак не значно. Переїжаюча частина Української політичної еміграції, коли не все організаційно, то в більшій частині морально перебуває в єдності з своїм Урядом У.Н.Р.

III

Значніші відлами від еміграції У.Н.Р. це 1/ Шаповалів

2/ Гетьманці, 3/ Националісти.

Шаповалівці. Провідник і ідеолог шаповалівців - Микита Юхимович Шаповал, член Української Центральної Ради і Українського Трудового Конгресу, Голова Українського Національного Союзу року 1918, член партії українських соціалістів революціонеров-центральної течії, що в Трудовім конгреси ще стали на грунт негайної соціалістичної революції і радянської форми влади на Україні, однак за притам в радах Українського селянства що було одною з причин боротьби цієї течії з російськими большевиками на Україні.

Міністр Земельних справ первого Уряду Директорії

в році 1918 до 13/П року 1919 - Уряд Чехівського члена СВУ на процесі пізніше. -Неприєднаний противник договору
21 квітня року 1920 У.Н.Р. з Польщею. Один з головних ініціаторів і творців Українського Громадського Комітету в Празі і Українського середнього та вищого шкільництва в ЧСР, за що йому безперечно й об'єктивно належиться вже місце в історії українського культурного будівництва. Ідеолог Української соціялістичної Трудової Республики та гарячий прихильник її Соборності. Лідер Закордонної Організації Української Партиї Соціалістів Революціонерів, яка досить значно зросла була числовоза роки його Годування в Українському Громадському Комітеті в Празі - роки 1922-23-24-25 - поповнившись студентами високих шкіл чеських і українських в ЧСР які після таборців інтернування в Польщі, як реакція і протест за перенесені там невзгоди, рало йшли за радикальними кличами скерованими проти Уряду У.Н.Р. і осудисто проти С.Петлюри. Км Шаповал закидав моральну й фактичну відповіальність за таке вимушення й виголоднення таборового Українського вояцтва.

Але таке раптове нове зростання Шаповалівської групи не було наслідком ідейності новоповернених, особливо завдяки тому, що всяки ідейні почини розвивалися імпонуюче бурхливо, спираючись тоді ще на значні матеріальні ресурси та щедрі допомоги гостині держави.

Це саме й утруднювало справжню оцінку та ідейний добір вступаючих. Завдяки цьому ж та пізнішому натулярному бажанню перевести санацію партійної організації та відносин в ній на основі хоч бы загально-елементарних морально-етичних цінностей з боку самого Шаповала і ідейних, але нечислених елементів шаповалівщини, його група роспалася на декілька течій, які так взаємно пересварилися й взаємно наганьбилися протягом декількох років та потім зневажили авторитет своїх бувших провідників і Шаповала за і сами дійшли до такого ступня деморалізації, що привернення стану чисельного й спайності Шаповалівщини попередніх літ поновно на майбутнє уявляється тяжким не до подолання.

Шаповал один з правозвісників серед українського суспільства на еміграції федералістичних ідей Ліги Сходу Європи разом з Російскими с-рами - відламу В.Чернова. Однак закинути йому і його незначним ідейним послідовникам зречення української самостійності поважно не доводиться.

І сам Шаповал і частина його послідовників яко по-літики досить радикальні / темпераментні, невичерпано енергійні з гіпертрофією теоритизування й ухилом від реальності. І нтелектуально- самовистарчаючи для створення своєї власної і державної концепції для Української держави. Однак брак відчуття дійсності й брак вітрувалості та характеру у самого провідника Шаповала цьому не сприяють. А головно до цього Шаповалові і Шап-

валівцям бракує одного і то найважливішого елементу іраціональної натури, що зроджує, цементує й живить кожну концепцію державну: це - брак спільно пролітні крові в минулій ~~з~~ збройній війні за українську державність під організаційним проводом і відповідальністю самого Шаповала, що зроджувала б момент дужкої спільноти і протистала б всім руйнуючим і І та саморозкладаючим тенденціям. становила б тоді і шаповалівщину в площину можливої рівнізациї з петлюрівчиною, на яку він так пристрастно і довго, але в конечним результаті без дуже помітних наслідків практичних і ідейних накидався. Концепція У.Н.Р. та і І становище і престіж від цього лише змінилися як серед української еміграції так і для закордону.

В році 1927 в десяту ювілейну річницю відродження української державності, Шаповал ініціатор і Голова Народної Української Ради "НУР" в Празі на Чехах, з який він намагався об'єднати бувших 2 членів Директорії, скласти прерогативи верховної влади від Трудового Конгресу ще на Україні. Цим малося на думці заперечити законим конституційним Заступникам С.Петлюри та Урядові У.Н.Р. морального права репрезентувати український державний визволний рух і всю його спадщину. І це після того, як року 1926 , після за...кляровання в пресі і з боку руху очолюваного Шаповалом "контитуючої" приемствености Уряду У.Н.Р. від трудового Конгресу" не дійшло до створення Національної Української Ради на еміграції під його Головуванням.

Ця остання хронологична спроба Шаповала очолити право і фактично цілу концепцію У.Н.Р., спроба так характерна саме для Шаповала і то з часів ще Українського Національного союзу та Українського Трудового Конгресу й Директорії у Київі і саме тими його устрімленнями, які в разі успіху їх дозволяли і Шаповалові змірнувати свій теоретичний гнучкий радикалізм та не поспішати за вимогами своїх принципів в практичнім їх переведені. Але і на цей раз ця спроба не повелася, прикро вразивши Шаповала та знехочивши до своєї затії несподівано ревнивою пріязністю до своєї власної легітимності бувших членів Директорії.

Попавши після цього в досить комічну ситуацію навіть і в очах групи що поборюють У.Н.Р., Шаповал вже протягом 4-х років не поновляє подібних спроб. Разом з тим припинилась і його попередня досить широка преса, головним "Нова Україна". Роловні закиди і розходження Шаповала з У.Н.Р. це його Трудовий Радянський принцип, а не демократично-парляментарний, в будові Української держави та договір з Польщею "подонофільс...." У.Н.Р., а в протилежність цьому Соборність України без обмежень і негайно

Ніякими Українськими Формаціями війсковими не розпоряджав і не розпоряджає. Його спроби поширити свої ідейній організаційні впливи на Америку і Канаду у вигляді Українського Трудового Об'єднання та української партії соціалістів революціонерів та на Галичину і Волинь через об'єднання з тамтешніми радикалами приносять його замірам "несподіжно" організаційні і особисті дошкульні

прикости, і то часто з боку своїх же близьких людей.

Доля політиків примхлива і повна несподіванок. Тому пророкувати ім щось сталого чи то доброго, надійного чи то злого - ризиковано. Але не буде неймовірним припустити, що М. Шаповал як особистість публіцист і культурний діяч вже і попередньою діяльністю своєю здобув право на добре слово про себе в історії Українського відродження. Як політичний же практичний діяч, як узnanий трібун і лідер мас він вже в минулому без вороття. І доводиться пожадіти тільки, що такої міри теоретик, романик революційного соціалізму, не практик з натури не знає вже зрозуміння до своєго ідеалізму і утопійності у українського суспільства, навіть і ідейно зближеного до нього, але для якого сурова дійсність українського державного будівництва та боротьба за визволення не минули надаремне, а навчили бути реальними в своїх ідеалах і практичнішими в своїх беспосередніх завданнях, шляхах та методах.

Микиту Юхимовича Шаповала не слід змішувати з його рідним братом генералом Армії У.Н.Р. Миколою Шаповалом, що в значній мірі завинив своєю неразважливістю багато з повищих бід свого старшого, але не критичного до меншого ~~брата~~, та з однофамільцем полковником Армії У.Н.Р. Олександром Шаповалом - гетьманцем тілку Скоропадського.

Гетьманці. Гетьманці до літа року 1930 - сторонники гетьманської дідичної влади на Україні, конкретно б. гетьмана Скоропадського і його роду

що сам ще на Україні в році 1918 під час повстання проти його зрікся гетьманату.

Група не числена, порівнюючи з усією українською по-літичною еміграцією, бо громадсько-політични юла, на які спирається в свій час Скоропадський як гетьман, помимо німецької окупаційної армії, були Російски, підpirали його як відновителя цілої великої Росії, починаючи з України. І залишили вони його всі, коли він упав, бо більше для іх намірів надавалися Денікін, Врангель, взагалі чистий білий російський рух.

Сучасна група гетьманців в своєму минулому сама ріжноманітна по своєму становищу і не суголосна по реальних інтересах. Це скоріш суміш одиниць, поєднаних поететом перед маєстатом сувереності України, втіленого на їх розміння, в особі дідичного гетьмана монарха та його роду, а конкретно Скоропадського, проти якого деякі з них навіть повстали збройно в рядах Армії У.Н.Р. за Директорія за оголошення Скоропадським федерації з Росією.

Отже українське державницьке самостійництво більшості гетьманців безсумнівне й бездоганне, хоч залишаються ще між ними і прихильники навіть і на сьогодні Триєдиної Монархії з трьох Русей: Росії, України, Білорусії - кн. В.Кочубей.

Творцем і ідеологом новітнього дідичного гетьманства і трудової української монархії був В.К. Ліпінський.

Логічна стройність побудовання концепції трудової монархії і її обґрутовання імпонуюча, приваблює своїм

надмірним шляхетним ідеалізмом і глибоким почуттям відповідальності та лицарськістю, що мусять насичувати творців, будівничих Української держави.

Однак само заложення, вихідні преміси, підвалини, соціально-політичні, на яких малаб повстati ця будівля Держави - не реальні взагалі, на Україні не існуючи, а надумані як безмірне прагнення за ними самого творця феорії, може й пожиточні навіть для містиків історіософів, але безхосені для політиків, що мають до діл з українською сучасною реальністю.

І сама особа Ліпінського як ідеолога - ідеаліста і його теоретична будова концепції трудової української дідичної монархії, більш ніж особа самого б. Гетьмана Скоропадського, завербувала в ради гетьманців певну кількість молодих людей, особисто кришталево чистих, ідеалістів, ентузіастів, лицарсько-шляхетних, громадсько і національно бездоганих.

Однак здатних скорше пасивно й виддано споглядати маєстат української монархічної держави і його конкретне втілення, тільки немирити його практично, активно в українських масах. А лиза слава про б. Гетьмана Павла Скоропадського на Україні за те, що його панування гуляла на Україні й збиткувалася над українськими народніми масами перманентна паціфікація так ще свіжа і живуча, що і тринадцять років терору червоної чужинецької навали не дали на неї забути. До того ж і невилічимий моральний удар завдав цій

як що не ідеології, то концепції Трудової Монархії конкретно в Скоропадським на чолі з роду в рід, сам творецьї В.Ліпінський ~~важливого~~ року розвязав на правах Голови Ради Присяжних саму Раду Присяжних і Союз Українських Хліборобів Державників а б. гетьманові Скоропадському, що порушив присягу конституції Трудової Монархії, виноватий Морального права разом з його родом до українського гетьманату. Ще за свого життя після цього В.Ліпінський заложив "Братство Українських Клясократів Монархістів, Гетьманців", в якім згуртовано ще менш численні в союзі Українських Хліборобів державників українських гетьманці, походженням переважно з Галичини.

Отже гетьманський рух розколовся. І в ньому заноситься на взаємоборювання із-за моральної правної та ідеологічної спадщини по творцеві Ліпінському. Союз Хліборобів Державників не виконав волі свого основоположника ідеолога та голови і не розвязався. Намагається він йти слідами практично реальної і активної політики, а не замикатися в рамках братства для плекання лише моральних чеснот, як то волів творець гетьманського руху.

Однак і на розгон після конфлікту з Ліпінським він ще не спромігся, можливо з надриву моральної виправданості свого дальнього існування та акції, а тому і браку сміливости.

А славне минуле гетьманату в Північний Амеріці, де буйним цвітом розцвітали числені "Січи" гетьманського війска ~~ко~~^{за} чого й ~~по~~ша добровільна грошова допомога що обумовлювала і всю пресову, досить інтенсивну діяльність гетьманату на еміграції, згасло аж до непомітності, по повороті до краю справжнього його духозбудника в Америці доктора Осипа Назарука.

Конфлікт же в рухові гетьманців, що йде тепер, може і помимо іх волі, по лінії терріторіального походження гетьманців, як то видно з останіх іх дописів в Ділові, Дзвонах з огляду теж саме на терріторіальну специфічність "Січей" української Америки, ледве чи спричиниться до розвою чи хоч відновлення "Січей" в країні Вашингтона. Однак і гетьманськи кола на еміграції вже створили певні культурні цінності, що пожиточні є і будуть в майбутнім для українського народу, перед яким б. Гетьман Скоропадський так багато завинув в свій час. А це є створення українського Наукового Інституту в ~~Б~~ерліні.

Рівалізувати політично Урядові й концепції У.Н.Р. з концепцією гетьманату на чолі з б. гетьманом Скоропадським ніколи так пристрастно, як з шаповалівщиною на прикладі не доводилося й не доведеться, бо його енергія не еміграції і можливості на Україні так безвиглядні, що не зводять жодної і найменчої тривоги за якоє мінімальне конкурентні майбутнє гетьманату для У.Н.Р.

Націоналісти. Націоналістичний рух є наймолодший з усіх українських рухів. Офіційне народження і прилюдне оголошення його датується літом року 1925, а об'єднання і організація різних по формі хоч і споріднених по істоті, течій в формі організації Українських націоналістів - ОУН - припадає лише на рік 1927.

Пресовим органом ОУН є:

- 1/ "Розбудова Нації" - місячник - Прага - ЧСР.
- 2/ "Український голос" - тижневик - Перемишль-Галичин
- та 3/ "Незалежність" - двотижневик - Париж - Франція.

Ідеологом є інженер Дмитро Андрієвський, буавши співробітник "Тризуба" офіціозу У.Н.Р., а провідником моральним і фактичним головою проводу є полковник Армії У.Н.Р. Євген Коновалець.

Склад організації досить численний, порівнюючи з іншими відламами від У.Н.Р. а головне молодий. Це майже виключно рух молоді української. Менча провідна і віком старша частина якої ще войни Армії У.Н.Р. та Української Галицької Армії, а більша й наймолодша це покоління по-воєнне і походженням виключно з Західних земель України, переважно з Галичини - на еміграції і в краю.

В остані роки краєва молодь при всім своєму успособленні націоналістичним, як реакція на режим в Краю, все ж організаційно не завжди безекритично відпорядковується проводові еміграційному Коновалецю. Полковник Євген Коновалець Командант корпусу Січових Стрільців

на Великій Україні, один з оборонців Київа проти більшовицької навали в роках 1917-19 і досить дисциплінований та відданий український національний верховний владі військовий начальник в свій час.

Ш осені року 1919 , з огляду на те, що С.Петлюра і уряд У.Н.Р. від "Іхали до Польши і тому ~~можливо~~ була майбутнє спільна акція У.Н.Р. з Польщею проти Москви агідно договорів, яка на його розуміння, мусила бути при всяких виглядах ~~шкідливою для України~~, демобілізувати свій корпус на Україні, не приєднався організовано до Української Армії, що вирушила в запілля, але залишив поодинокого вояка на власні сили і сумління розпоряджати своєю долею на далі.

Сам він емігрував до Чехословаччини.

||| До трагічної смерти С:Петлюри декларував він на віч з університетами своєю попере дню відданість прапорам і проводі У.Н.Р.

З початком року 1929 офіційно очолює провід О.У.Н. і поборює У.Н.Р. за договір року 1920 з Польщею й подонофільську політику У.Н.Р. Вербуючим гаслом націоналістичного руху, особливо для ентузіастичної молоді є перш за все Соборність всіх українських земель і негайна безоглядна і нещадна боротьба з Польщею, а відтак вже самостійність України і боротьба з Москвою. Обґрутовання такої послідованості досить неясне і заслуговує на поважні завиди з боку реальної боротьби

за українську державність. А все ж напади О.У.Н. на У.Н.Р. досить пристрастні гарячи у молодих неосвідчених ідеалістів. Не бракує ім свого внутрішнього глибокого перекошання безпомилковості концепції О.У.Н., хоч річево не угрутовані спираються лише на внутрішнім "так" вірю", "так хочу", без огляду ні на що. В питаннях форм верховної влади і внутрішнього устрою та політики української держави рух О.У.Н. ще й досі піхується значною дозою "непередрішенства". Слідна скильність все ж до твердої одновобокові влади, а на час переходив і диктатури та до позитивно творчих сторін і зasad сучасного європейського капіталізму в економіці.

Помимо зовнішньої і внутрішньо-моральної привабливості для української молоді гасел націоналістичних, рух цей на еміграції, особливо еміграції У.Н.Р., взяв все що міг, але числені страти в У.Н. Рівських рядах не відчуваються.. Рух ОУН не здесяtkував ix. Диференціяція з цього боку закінчилася. Так що майбутнє розросту О.У.Н. в Краю. На еміграції натомісъ інтенсіфікується і активизується серед самої еміграції і на форумі міжнародному пресова пропаганда та боротьба за свої постулати проти У.Н.Р.

Як лектура вона досить темпераментна і часом досить цікава з боку змісту, так і стілю та тонів навіть і для У.Н.Р., однак без помітних реальних наслідків опустошення ідеологічного і кількисного в Іх рядах на користь ОУН.

Відгомиць цієї пропаганди на міжнародному форумі помітни набирає бажаного ОУН розголосу, але оскільки вона скерована проти в межах Польши, а тім самим по суті і сучасної Ліги Націй, при великий ролі в ній Франції, вона будить платонично заінтересовані і цікавість до ОУН, скоріш до внутрішніх занепокоєнь у міжнародного об'єкту іх поборювань в інтересах власних лише в колах неоофіціальних міжнародного світу, та на реальне попертя його узnanня, а тим більш з боку зачеплених нею держав, не має найменших виглядів.

Для потягнення всієї української еміграції за своїми гаслами та за об'єднання та очолення змагань за українську державність Коновалець і його рухові в формі ОУН бракує того ж самого, чого бракувало Шаповалову та Шаповалівцям.

Правда і він сам і найближча частина його співробітників це є активні учасники крізьвової визволеної боротьби за українську незалежність, але під верховним проводом цілим рухом С.Петлюри, а не самого Коновалця.

Концепція У.Н.Р. в цілому занадто багато жертв принесла і на Україні і на еміграції. Вона вийшла єдиною і скріпленою з багатьох загрозливих колізій політично мілітарних ще не Україні. На еміграції вона втратила навіть самого Петлюру, Вождя Нації, але на варті за державну незалежність. І оця колективна масовість У.Н.Р як концепції та неугнутість і вища духовна дисциплі-

нованість характерів у одиниць, скроплена рясно кровю у багатьох найтяжчих випадках і з ~~ірраціональною~~ основою незрушимості і моральної сили, і фактичного першества та морально-вправданої, і по формально-правними моментами, і законости яко проводу за державність України..

Якимись готовими військовими формациями, чи іх звязками в процесі їх вивчення, муштри і удосконалення практичного Коновалець ніде тепер не розпоряджає. Хиба що вони можливі у нього тепер лише до помислення на випадок чину з тих кadrів що творять зараз ОУН, або в формі террітичного зацікавлення подібними питаннями вільніших одиниць на випадок масової потреби в прийдешньому.

Відміність їх внутрішньої та ~~зовнішньої~~ політики від таких У.Н.Р. В стосунку до закордоної політики української держави, в стосунку до міжнародного форуму і особливо до найближчих безпосередніх Україні з заходу і Коновалець з націоналістами і гетьманці і шаповалівці і всі взагалі найнезначніши відлами від єміграції У.Н.Р. так і походження по за У.Н. Рівського/частина гетьманців Остряниця, Полтавець з Орловим в Болгарії - пресовий орган "На Сторожі" в Софії/ відріжнаються від У.Н.Р. і поборюють і всі без винятку за і політику неприєднаної боротьби проти Москви, за самостійність української держави на Українських землях, окупованих нею, і

і за стремління до добросусідських взаємин з західними державами: Польщею, Румунією, Чехословаччиною на основі їхновоєного державного

Закидають вони У.Н.Р. брак зрозуміння і не плекання нею перш за все всенационального визвольного ідеалу негайної і повної соборності всіх українських земель в український державі.

Тому їх фронт боротьби в першу чергу проти західних сусідів україни. Вони й не за Москву й не з Москвою, але як то погодити з визволенням з під неї Великої України, цей практичний рецент зрозумілій очевидно сьогодні тільки ім самим.

Питання розходжень по лінії внутрішньої політики в українській державі, чи соціальних реформ і творчості ніколи вже з року 1920 починаючи, українську політичну еміграцію в цілому так не хвилявали і не розколювали як питання зовнішньої політики на шляху до визволення України.

Найглибший антагонізм і найжорстокіша боротьба, найнепроходимішою прірвою розкололи українську еміграції саме з кінця року 1919 по сей день як раз по лінії за кордоної політики, по лінії питання за свою незалежну державність проти Сходу з Заходом - / УНР /, та за негайну повну Соборність і державність і проти Заходу і проти Сходу разом своїми власними силами / шаповалівці, націоналісти, і по частині до Сходу - гетьманці / Остряниця. /

По цей бік ризької лінії, де цей клич концепції, що піоборюють У.Н.Р. мусив би мати найпомітніши ніби впливи, все ж українська людність, минаючи вже ії політиків дома, що мають свої власні програми української проблеми, зважуючи сумліно критични недавні збройні свої змагання за свою власну державність і сучасний стан на українських землях - по той бік греблі особливо на зверх приймає цей максімалистичний клич до українського ідеалу з значною резервою і стріманістю, шукаючи сама своїм власним тверезим, практичним розумом таких шляхів розвитку свого сучасного життя, що в майбутнім не зашкодилиб ідеалові нездежної української держави.

У.С.Р.Р. Українська Соціялістична Радянська Республіка, окупована Червоною Москвою мала згідно перепису 17/XII 1926 року 451.584 кв. кілометрів простору та 29.018.187 всієї людності і 23.218.860 або 80% тільки української. Всього українців по цілому СРСР разом з УСРР 31.194.778 душ. І хоч УСРР ніби хинським муром відрізана від усього культурного світу, однак весь розвиток подій на ній протягом цих тринадцяти років свідчить на підставі даних москалів **окудантів** про те, що український рух до національно соціального і державного визволення з під Москви не вгасає ні на хвилину.

Український народ з навалою чужинецькою не примирився і не шукає примирення. Він ІІ глибоко ненавидить.

Про це свідчать збройні повстанчі рухи - більші чи менші з самого уступлення У.Н.Р. з своєї землі. В останні роки вони пішли на спал, але фактично ніколи ще не завмірали зовсім. І про це пишуть самі більшовики.

Про це саме свідчать і екзекуції над поодинокими особами і цілими групами українськими ніби за "бандитизм", щоб карами настращати народні маси і убити волю іх до спротиву і протестів проти чужого незносного режиму. Опозиційні настрої людності української підтверджують і невдоволення та заворушення селян українських вже без зброї, в звязку з колективізацією українського села та взагалі з пятиліткою, яка в стосунку до людності української, є нічим іншим як систематичним виголодненям ІІ та виснаженням і перевтомою від надмірної праці. Вона підригає на довгі роки біологичну житездатність українського народу, що фатальніше ще, ніж на дрослих, відіб'ється на нащадках українських.

В ненависті українського народу до Маскалів перекошують і ті міліони українського селянства таробітництва і решток недостріляної раніш окупантом української інтелігенції, що як, білі невільники і далеко жорстокіше від худоби, експлуатуються в лісах і багнах північної Росії та Соловок.

Про всі ці події знає вже світ і з своєї власної преси.

Але що концепція У.Н.Р. і сам Уряд не стратили своїх

моральних зв'язків та взаємовідчуття на віддалі з пригнобленою Україною за весь цей час, найліпше свідчать ті ідеологічні прямування на Україні в які вливається все усвідомлений всезагальний український протест, часто очолюваний навіть самими членами КП/б/У і народніми комісарами Уряду УСРР, що в свій час збройно поборювали У.Н.Р. І це після того як і Ленін і Троцький в свій час запевняли українських селян і робітників, що червона армія прийшла на Україну не для завойовання, а для визволення Іх і захисту від контрреволюції. А для позискання прихильності інтелігенції української вони розпочали українізацію.

І все це надаремно. Не помогло. Невдоволення масові по всій Україні зростали. А сінтезували його і на голос до всіх про це сказали українські комуністи з УКП яку москалі окупанти судили і позасилали на північ Сибіру. Частину змусили вступити до КП/б/У як більш надійної. Але і в іншому один задругим зродилися противні Москві рухи українські : 1/ Хвильовизм. 2/ Шуксизм, 3/ Волобуєвщина. І нарешті самий останій і самий характерний для становища на Україні під Москвою монстру процес СВУ та СУМ"у відбувся в році 1930.

ХАЙЛЬ ОВИЗ М. Хвильовий "пролетар Донбасу" як його старалися хоч цим боронити під час нагіном проти нього ухили самі ж комуністи на Україні з КП/б/У Він комуніст український Радянський письменник. Творець

і літературний ідеолог літературного об'єднання пролетарських письменників на Україні " Всеукраїнської Академії Пролетарської Літератури ", або скорочено " ВАПЛІТЕ ". Він глашатай " формалізму ", " академізму ", неокласицизму " в український пролетарський літератури .

На літературній дискусії в році 1925 він " устами молодої пролетарської інтелегенції, що виросла за кілька років і загартувала себе в огні горожанських сутичок " як тоївін сам каже про себе самого і своїх однодумців запитав: " На яку з світових літератур, Українська література мусить взяти курс ". І відповів: " У всякому разі не на російську, і це рішуче й без усяких застережень . Від Російскої літератури тікати яко мога швидче орієнтуватися на Європу . Берить яку хочете: минулу, сучасну, буржуазну, пролетарську, вічно мінливу . І ми маємо на увазі не тільки її техніку . Голові техніки для нас замало: є дещо серйозніше від останньої . Ми розуміємо Європу, як психологичну категорію, яка виганяє людскість на великий шлях прогресу " .

І нарешті довгу і прецікаву діскусію він сконкретизував в коротким гаслі:

" Дайощ Європу - геть від Москви ."

Враження вступи ці Хвильового спровокували на всіх колосальне . Влада мобілізувала проти нього абсолютно всю Радянську літературу, всю свою щодену пресу і КП/б/у . Та сила його аргументу була їм своєю правдивою очевид-

ністю на Україні не.....на. І довелося вдати-
ся до единого випробованого в СРСР середника - до ГПУ.

І Хвильовий прилюдно в пресі "покаявся в своїх помил-
ках".

ШУМСЬКИ З.М. Але як те його "каяття" зрозуміли
на Україні , свідчить те, що за "Хвильовизмом" надіслів
"Шумськизм", озброєний тими ж самими аргументами сво-
го попередника .

О. Шумський за часів Українського Трудового Конгресу
член партії українських с-рів лівиці, потім українських
боротьбистів, що залишилися на Україні і приєдналися до
КП/б/у. Він народній Комисар УСРР.

Він вже в році ~~на~~ 1926 / травень, червень/ визнав
"основну думку Хвильового, і її суть і зміст за правдиві.
Не похваляв лише і її формуліровки у Хвильового і
доводив, що стан України в союзі / СРСР/ подібний до ко-
лоніального / Звіт Наркомоса на Політ Бюро ЦК/б/у року
1927/, що" в словах ворога / це на мові Шумського - укра-
їнська національна еміграція /, де подається опікуну
становища комуніста - українця, багато гіркої правди, б.
комуніст українець справді почуває себе пасинком партії.
В партії панує Російський комуніст, що з підозрою і воро-
жістю, щоб не сказати більше, відноситься до комуніста
українця. Панує він / російський комуніст/ спираючись
на презрений шкурний тип малороса, що у всі історичні
епохи був однаково безпринципно ліцемерним. Він тепер

щеголяє своїм джеінтернаціоналізмом, бравірує своїм байдужим відношенням до всього українського і готовий навіть завше оплювати його / може іноді по українську/, як що це дає можливість вислужитися і получить "містечко" / 12 травня року 1926 на Політ Бюро КП/б/У/.

На вимоги КП/б/У покаятися і визнати свої помилки, Шумський відмовився і заявив, що він "свого минулого не зрікається, а навпаки пишається з нього". Це збентежило і поставило в незручне становище навіть і ГПУ.

І оскільки про Хвильового часто інакше і не балакалось і не писалося / ясно роблено/ як "якийсь там Хвильовий", то про Шумського так не випадало, бо був 5 років Комісаром освіти в уряді УСРР. Отже звязки і впливи організаційні, а особливо по лінії освіти у нього безперечні що і виявилось потім на процесі СВУ. Він підтримував і сприяв ВУАН в цілому, про яку ще Хвильовий сказав в дискусії: "Чи не пора покинути граматик на нашу Академію

Шумському закинули практичне його сприяння на ста новиці наркомоса "теорії боротьби двох культур" на Україні Хвильового. А тому Шумського "відпустили" з України на північ Росії.

Однак на цім справа не зліквідувалася. Виступи Шумського та його заслання з України викликали опозицію майже цілої КПЗУ, проти КП/б/У і проти всього Московського комуністичного інтернаціоналу разом з КПП який організаційно КПЗУ підлягає.

Опозиція ця тривала аж до року 1929, і закінчилася

разломом КПЗУ та виключенням з неї ії більшості, опозиційної до тої КП/б/У, як ії окваліфікував повище Шумський.

Зрештою Шумський лише натякнув, що "стан України подібний до колоніального".

Волобуїв захищає. Але другий член КП/б/У молодий економіст радянської України Волобуїв скоро слідом за Шумським дозвів, що цей його натяк не помилковий і дав вистарчаюче економічне обґрунтування натякам Шумського, / Більшовик України № 2, 3, 6 року 1928. "До проблеми Української економіки."/, яке нічим не відріжналося по суті від подібних же розвідок українських економістів до революції /проф. Яснопольський Порщ/, та під час неї. Розвідка Волобуєва обґрунтовує вже економічно потребу вийти Україні з складу СРСР від ~~р~~ватися від Російської економіки.

ХХХ

ХХ

Виступаючи в різні роки і в різних паринах, але в найлогічніший внутрішній послідовності й згідності один з другим Хвильовий і Шумський викинули гасла:

1/ "Геть від Москви, від ії культури".

2/ "Даєш Європу все одне яку."

Волобуєв ІХ доповнив гаслами:

1/ "Геть від Московської економіки."

2/ "Даєш орієнтацію на європейську економіку".

Ці гасла на Україні під Москвою , і то в роках 1925 - 1928, коли уряд УНР, в боротьби за них же змушений був ще недавно виємігрувати, і то гасла в устах членів КП/б/У , які " підпали натискові дрібно буржуазної української стихії ", як то закидав ім комуністичний Трібунал Комінтерну, як не можна переконуючи доводять, що поневолене сучасне і вільне майбутнє на Україні за УНР.

Процес СВУ та СУМ"у 1930. А процес СВУ та СУМ"у ще раз таке переконання У.Н.Р. просто задокументував. Сьогодні вже виясняється зі слів українських збігців зі Соловок, що в процесі СВУ більшовики заковали від світу те найголовніше, що в ньому було, а для большевіків воно з усіх зглядів найстрашніше; саме, що організаційні філії СВУ були поширені на великих просторах Великої України і Кубані і то серед українського селянства та робітництва, не лише серед інтелегенції, яка одна фігурувала в ролі оскарженого на процесі СВУ і СУМ"у.

Отже ця організація встигла і в умовах терору під ГПУ набрати масовості тозащах, в глибинах народних.

Інша річ, що вона не зберегла конспіративності. В данім разі для підкреслення суті стану на Великій Україні під Москвою важливіше ії дружна масовість., просто народність. Ці маси , принаденні до СВУ були позасилані геть завчасу на Соловки.

на дику північ Росії, та постріляни без прилюдного суда. Їх на процесі не показали. Ніби їх і не було зовсім. Виставили перед Трибунал лише старшу Українську інтелегенцію, учасників української визвольної боротьби з років 1917-19, як академика С. Єфремова - віцепрезидент Української Центральної Ради, Чехівського прем'єр першого Уряду Директорії, та інших. Декілька ще академіків ВУАН і найчильніших діячів з різних галузей професійної інтелектуальної праці: лікарів, педагогів, літератів. І то осіб що були фаховими й моральними авторитетами в паринах з точки погляду вселюдський, а не лише марксіської. А разом з ними і український студентський рух у вигляді СУМ"у. Отже замір мали більшовики знищити морально цілий український національний рух., в його минулому і сучасному, заганьбити його саме ~~же~~^{устами} таки, стероризованіх загоді в ГПУ, учасників цього ж таки руху та показати ще самоопльовування Їх тим колам пролетарського суспільства, що до радвлadi найбезкритичніше.. Разом з тим довести український еміграції і всьому світові, що визвольний український національно державний рух не має вже сьогодні коріння на Україні., а його національне минуле, то помилка цілого народу і тому цей рух без майбутнього, коли він так легко зневажається старими і від нього з призирством відмовляються молоді.

Коротко кажучи на процесі СВУ українська національна

душа і сумління, самооганьбившись, мали добровільно і прилюдно покінчти самогубством на славу Москвищини. За це ім наперед дарували фізичне животіння. Вправне ГПУ вжило всього свого спритуїй винахідливості, щоб фізичними і моральними тортурами над нещасними, безборонни людьми, цього від них вимусити. І потрібного ефекту формально, хоч і не зовсім гладко досягло. Але морально оранжери процесу большевики московськи програли навіть і в очах безкритичної раніш до них авдиторії на Україні, перед якою вони це демонстрували, не кажучи про велику німу Україну, а тим більш про українську політичну еміграцію.

Всі члени СВУ і СУМ"у заявляли, що ідеалом іх життя було здобуття незалежної української держави. Правда іх змусили всіх від цього прилюдно відмовитися: Але факт що до цього наслідства надінними, вони цім ідеалом жили і мріяли навіть його реалізувати.

Для становища Уряду У.Н.Р. це саме важливє, бо підкресджує його єдинодушність, однодумність, одномрійність з усім своїм поневоленим народом навіть ще, або радше вже в році 1930 .

А що ця спільнота не урвалася процесом СВУ, а існує і далі і буде існувати, свідчать пізніше за СВУ короткі процесі, але вже з рострілами українських військовиків з червоної Армії на Україні.

Що таке У.Н.Р. Всі ці події на Україні доходили

своечасно і на еміграцію. Можна твердити, що вони закріпили процеси на урального зріжничковання в ній в межах відчуття реального, навіть видклікали критичні думки що до доцільності цього процесу с самого початку.

У.Н.Р. під впливом ~~того~~ й другого морально піднесла свій престиж і ясність своїх поступовань. І як що і не вимусила визнання рації собі з боку своїх відламів то у всяким разі видно стало, що вони полишили свої на міри ії ідеологію і поступовання захитати.

У.Н.Р. в ~~цьому~~ визнають ясність, послідовність і безко~~м~~промісовість.

Що ж тое У.Н.Р..

Історично з самого часу ії виникнення - це форма республіканської держави і ії влади на український території, що була на момент розвалу Росії року 1917 під Російською окупацією і якої Уряд У.Н.Р. вийшов на еміграцію. По мірі ж ~~того~~, як ці державну територію доводилося відстоювати в безперервній збройній боротьби, конкретні формі презентації народньої сувереності в Парляментах: Український Центральний Рада та Трудовім Конгресіся між загальноєвропейською, парламентарною, демократією та трудовою демократією.

Проти намагань прихилитися, до трудового радянства просто до радянства як диктатури пролетаріату, на московський большевицький зразок, У.Н.Р. утрималася.

Вищовна влада з широкої колективної - Українська Центральна Рада в цілому через свого голову - через стисло колективну - Директоріанську - еволюціонувала поволі до фактичної, і правою цілком законої, однособовости в особі С. Пе тлюри яко Голови Директорії Головного Отамана Армії У.Н.Р. На сьогодні спадщина по нім його Заступник і Уряд У.Н.Р. на вигнанні. З ним і Армія У.Н.Р., що з зброєю опустила рідну землю.

Територія і Нарід Український окуповані знову Червоною Москвою. Становище це аналогичне до становища Сербії на острову Корфу в року 1915 - ¹⁰ та до деякої міри і Чехословаччини під час світової війни. ¹¹ президент проф. Масарик і Уряд знаходилися у Вашингтоні в жовтні року 1918, визнані за дійсний Уряд ще не звільненої Чехословаччини. Легіони Чехословецькі були за свій еміграційний Уряд і бились проти осередніх держав, росікані по всьому світі.

Короля і Уряд Сербії в тіж часи вже візнавалося за Короля і Уряд Королівства Сербії, Хорватії і Словенії з року 1929 Югославії.

В таким становищі на сьогодні Уряд У.Н.Р. оглядаючись на все минуле, своєї збройної боротьби за державність, беручи і сьогоднішній стан поневолення українського народу і загальне становище в цілім світі за основну базу, з якої треба виходити в своїй боротьби за Українську державну незалежність, Уряд У.Н.Р. в повній

сучасній і майбутній свідомості своєї відповідальності за свої обов'язки перед Українським народом і його щасливішим майбутнім, на сьогодні символізує:

- 1/ Безкомпромисову боротьбу за українську незалежну державу, українську національну і формою і змістом.
- 2/ В цій боротьбі за неї У.Н.Р. раз назавжди без вагань на вороття їде з Західом проти Сходу - конкретно проти Москви і то всякої: червоної, білої, чорної.
- 3/ В середині, в державі У.Н.Р. - є республіка парламентарно-демократична, республіка що походить не від окремих класів, а від всіх верств українського народу.
- 4/ На зовні, на форумі міжнародній У.Н.Р. прагне заховувати дружні стосунки з державами, що знають і респектують державну незалежність України, особливо з безпосередніми і найближчими своїми сусідами: Польщею, Румунією, та Чехословаччиною на основі повоєнного

..... Такий характер У.Н.Р. рідніть ії з сучасним загальним і соціально-економічним та політично-державним укладом життя держав Західної Європи та взагалі Західного Світу, частиною якого Україна і духовно-культурно і цівілізаційно завжди себе почувала і дійсно такою була. І в цій охороні Західу та цілої європейської культури від захань панмосковізму У.Н.Р. видає свою місію, згідно історично визвольних традицій народу українського, аж доки Москва до нього сама добуде

2008 ЧОЗ

вільно не відмовиться.

Уряд У.Н.Р. певний, що український народ в своїй вільній незалежній державі цю місію власними силами і гідно виконає.

І на еміграції Уряд У.Н.Р. кладе своїм безпосереднім завданням підготовити на прийдешній час боротьби Українського народу за свою волю серед народів вільних та міродайних зрозуміння, співчуття, та моральну підтримку Народові Українському, визволення якого спричиниться до миру, рівноваги й заспокоєння світу, за якими так тужить безнадійно повоєнне людство.

Можливо, що шлях до цього через незалежну Україну - короткий шлях. Але з усіх інших він найкоротчий.

І свідомий цього в імені народу Українського Уряд Української Народної Республіки не переставав, не перестає і не перестане ніколи міродайним чинникам всіх народів світу його, і тільки його радити.

XXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXX